Pablo Auladell
La passió del dibuixant

Arantxa Bea. Periodista

Desembre passat, Pablo Auladell (Alacant, 1972) va rebre el Segon Premi Nacional d'Il·lustració pel seu treball en el llibre *Peiter, Peter y Peer y otros cuentos* d'Andersen (Anaya). Abans havia estat guardonat per *Mar de sábanas* (Anaya) amb el Primer Premi del III Certamen d'Àlbum Infantil Il·lustrat Ciutat d'Alacant (2003) i, l'any 2000, va estar nominat com a Autor Revelació en el XX Saló del Còmic de Barcelona per *El camino del titiritero* (Edicions de Ponent). Auladell és un dibuixant de mena, sobri amb el color i summament reflexiu en tots els aspectes del seu treball.

– Comencem pel principi, si és que es pot concretar un principi: quan i com va decidir que volia ser il·lustrador?

– Jo era un nen hipermetrop, prim i sentimental que dibuixava i dibuixava. No jugava bé al futbol i no resultava cridaner a les xiques, però tenia el poder de capturar en un paper el temps, l'espai, la llum i la bellesa d'una línea, d'una corba. Sempre vaig saber que volia ser dibuixant. I sempre vaig saber que, per ser-ho, havia de dibuixar tots els dies, per ser professional i no un aficionat de diumenge havia de dibuixar-ho tot, dibuixar fins i tot quan no s'està dibuixant.

– M'agradaria que parlara de la seua manera de treballar: com s'enfronta als textos, com fa perquè apareguen les imatges, aquestes escenes que finalment dibuixa i no altres.

– Cal distingir dos tipus de treballs: l'«alimentari» i aquell que és més artístic o personal. En el primer, un tira d'ofici i el resol amb professionalitat i solvència per guanyar uns diners que després serviran per poder dedicar temps a projectes més interessants. Són il·lustracions per a llibres escolars, publicitat, fullets... El segon tipus sol començar amb una cridada o proposta de l'editor. En aquest primer contacte s'estableixen les característiques del treball, el preu, els terminis de lliurament... Fins ara he treballat amb editors que han confiat molt en mi i m'han deixat força llibertat a l'hora de plantejar les il·lustracions, evidentment dins dels paràmetres tècnics que imposa el format de la col·lecció en la qual es publicarà el llibre: és absolutament imprescindible conèixer exactament característiques com el tipus de paper, les dimensions, les tintes... Tot això ve donat i s'ha d'observar amb atenció i triar la tècnica adient per a cada cas. Després, comença la tempesta al meu cap: trobar la veu del text, el seu misteri, la seua clau, un color predominant, una estètica, una coherència gràfica que done cos i unitat al llibre. Alguns conceben el treball de l'il·lustrador com un mer ornament o repetició-amplificació en imatges d'allò que es diu en el text. Però no és ni ha de ser així en absolut. Les bones il·lustracions són aquelles que diuen la seua pròpia paraula sense competir amb el text ni ser-hi redundants.

– I els còmics?

– Pertanyen a un tercer tipus de treball, aquell que definiria com als meus projectes personals. Són els projectes que estaria fent tota la vida, dedicant-m'hi exclusivament, són els llibres que tinc al cap des de sempre i que vaig traient a poc a poc. Ací trobem ***El camino del titiritero*** i ***La torre blanca*** que, gràcies a Camarasa, l'editor de Ponent, són molt pareguts a com sempre els havia somniat.

– És diferent dibuixar per a adults que per a xiquets? Vull dir, existeixen limitacions a l'hora de dibuixar per a infants?

– Quan dibuixe, no pense mai en el destinatari, sinó que faig la il·lustració que a mi m'agradaria veure en el llibre si jo fóra el lector. Així i tot, trobar l'essència del text que estàs il·lustrant suposa captar el seus ingredients: tendresa, violència, misteri... i això dóna a les il·lustracions un aspecte determinat. En els

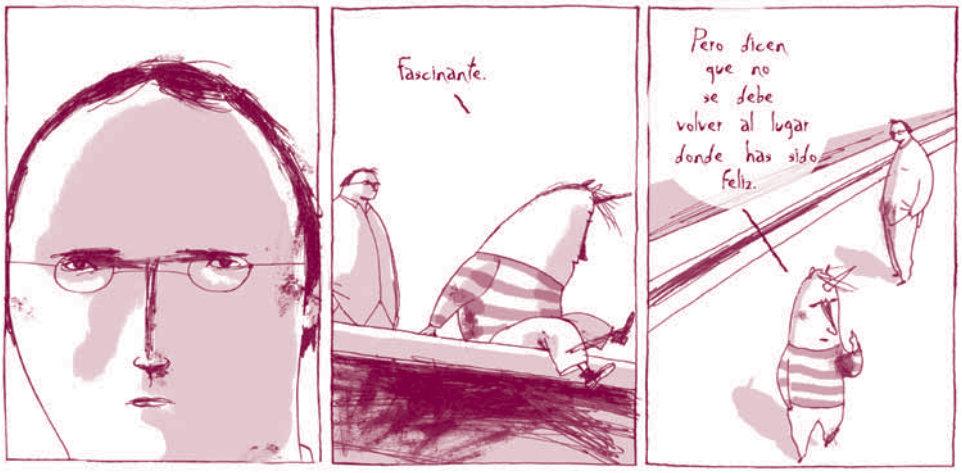

treballs «alimentaris» sí que es força més el dibuix «infantil», ja que solen ser il·lustracions molt especificades pel client, il·lustracions de to blanc, d'encefalograma pla. En general, em preocupen els excessius melindros que estan impregnant tots els texts per a xiquets. La LIJ està malalta de pedagogia, hi ha saturació de textos blans, dolçassos, que forcen arquetipus de solidaritat, fraternitat... De vegades els editors ens demanen que modifiquem algun dibuix perquè siga més políticament correcte... Però amb els bons sentiments només es fan novel·les dolentes. La Literatura i l'Art han de ser finestres obertes per les quals corre l'aire, on abocar-se sense por, on sentir el vertigen de la vida, les seues contradiccions.

– Observant els seus dibuixos es pot pensar que sent predilecció pels tons marrons, ocres, grisos i blaus... Diria que té un estil obscur, tenebrós, gòtic, nostàlgic?

– Em preocupa molt l'elecció de la paleta, dels colors amb què vaig a treballar. Normalment em sent més còmode amb gammes de grisos. El color és com les llaminadures, pot arribar a empatxar-te. En el color sóc partidari del «menys és més». Sempre utilitze un color predominant, que varia d'unes obres a altres i els dóna el seu caràcter. En una il·lustració convé no fer soroll tota l'estona, que, de sobte, aparega res que faça esclatar dolçament l'escena. En ***La Torre Blanca***, per exemple, vaig utilitzar el blanc del paper com a llum màxima i, pràcticament, només vaig pintar les ombres i els volums: el repte era dibuixar de manera convincent i lírica una cosa a priori tan «dominguera» i corrent com un passeig marítim amb apartaments en primera línia de platja.

– De vegades he sentit parlar de dolentes condicions de treball dels il·lustradors...

– Tradicionalment, l'il·lustrador és un professional aïllat. Un dels grans problemes d'ara mateix és l'arribada massiva de gent poc preparada, dibuixants aficionats que serien capaços de treballar gratuïtament i sentir-se pagats pel fet de veure publicats els seus colorins. Hi ha editors que se n'aprofiten per pressionar els autèntics professionals. Per això és important la tasca que s'ha fet des d'associacions com l'APIV: unificar criteris, elaborar models de contracte, taules de tarifes... ens sentim més refermats, menys sols. Es tracta de dignificar la professió, donar-li el pes social que li falta.

– Què pensa de la crítica de LIJ?

– La crítica especialitzada és fonamental per a la difusió de les obres, per a la seua permanència en la memòria, per possibilitar futurs estudis i, a més, és el símptoma que demostra que interessa i té el suficient pes en la realitat. Tot art madura fins a desenvolupar un corpus intel·lectual capaç de reflexionar sobre si mateix. La il·lustració i el còmic el tenen cada vegada més desenvolupat. No fa tants anys que no es trobava cap ressenya ni crítica d'un llibre d'historietes als diaris. Ara no és difícil trobar-les. Respecte a la crítica de les meues obres, m'interessa perquè puc comprovar fins a quin punt el meu llibre és ja distint del que jo vaig dibuixar. I, de vegades, em fa reflexionar sobre problemes que encara no he resolt prou bé.

– Quins treballs duu entre mans actualment?

– Aquest estiu vaig acabar un àlbum infantil sobre un conte d'Antonio Ventura i ara estem buscant editor. La tardor l'he dedicada a fer caixa: il·lustració publicitària, cartells, llibres de text... I també he estat molt embolicat amb l'exposició d'originals de ***La torre blanca*** a Madrid. Però el projecte que més il·lusió em fa, tot i que de moment no li puc dedicar tot el temps que caldria, és un àlbum d'historieta amb guió de Felipe Hernández Cava. I bé, sempre hi ha moltes idees anotades per les carpetes i, de tant en tant, els done una empenta.

Llibres il·lustrats per Pablo Auladell

ALBO, Pablo. ***Caracol***. Edebé, 2005.

ALBO, Pablo. ***El espantapájaros***. La Galera, 2005.

ALBO, Pablo. ***Mar de sábanas***. Anaya, 2003.

ANDERSEN, Hans Christian. ***Peiter, Peter y Peer y otros cuentos***. Anaya, 2004.

AULADELL, Pablo. ***El camino del titiritero***. Ed. del Ponent, 2001 (còmic).

AULADELL, Pablo. ***La torre blanca***. Ed. del Ponent, 2005 (còmic).

CUADRADO, Jesús. ***Plagio de encantes***. Sinsentido, 2002 (còmic).

CUADRADO, Jesús. ***Tapa roja***. Sinsentido, 2003 (còmic).

FERNÁNDEZ PAZ, Agustín. ***Un radiante silencio***. Anaya, 2005.

Lanza en astillero: ***El caballero Don Quijote y otras de sus tristes figuras***. Sinsentido; Junta de Castilla-La Mancha, 2005 (còmic).

MARTÍN GARZO, Gustavo. ***Dulcinea y el Caballero Dormido***. Edelvives, 2005.

PONS, Pere. ***La cova del torrent***. Cruïlla, 2005.

RAYÓ, Miquel. ***El cementiri del capità Nemo***. Baula, 2004.

RODRÍGUEZ ALMODOVAR, Antonio. ***El bosque de los sueños***. Anaya, 2004.

RODRÍGUEZ ALMODOVAR, Antonio. ***Cuentos populares españoles***. Anaya, 2002.

TAYLHARDAT, Karim. ***El corazón de las tinieblas***. Sinsentido, 2002 (còmic).

Premis

2000 Premio Nacional de Cómic del Instituto de la Juventud (Injuve).

2002 Nominado al Premio al Autor Revelación en el Saló del Còmic de Barcelona per ***El camino del titiritero***.

2003 Premio Internacional de Álbum Infantil Ilustrado Ciudad de Alicante/Anaya per ***Mar de sábanas***.

2005 Segundo Premio Nacional de Ilustración per ***Peiter, Peter y Peer y otros cuentos***.

Fotografies: CEIP Estel-Guinardó